

SIKKERHETSDATABLAD

PPBLK – Pigment Paste Black

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommissjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato 28.09.2018

Revisjonsdato 28.09.2018

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn PPBLK – Pigment Paste Black

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Kjemikaliets bruksområde Brukes til å farge harpiks, kitt og ekspanderende skum.

Bruk det frarådes mot Ikke bland produktet med andre kjemikalier uten å ha konferert med produsenten.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Firmanavn Ortopro AS

Postadresse Hardangerveien 72

Postnr. N-5224

Poststed NESTUN

Land Norge

Telefon 55918860

Telefaks 55206101

E-post kosta@ortopro.no

Hjemmeside <http://www.ortopro.no>

Kontaktperson Kosta Stanic

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon
Telefon: 22 59 13 00
Beskrivelse: Giftinformasjonen
Telefon: 110

Beskrivelse: Brannvesenet
 Telefon: 112
 Beskrivelse: Politiet
 Telefon: 113
 Beskrivelse: Medisinsk nødhjelp

Identifikasjon, kommentarer

Døgnåpne tjenester.

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP
 (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]

Aquatic Chronic 3; H412;

Tilleggsinformasjon om
 klassifisering

Se avsnitt 16 for full tekst av klassifisering (1272/2008/EC)

2.2. Merkingselementer

Sammensetning på
 merkeetiketten

Ammoniumsalter < 1 %

Faresetninger

H412 Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Sikkerhetssetninger

P273 Unngå utslipp til miljøet. P501 Innhold / beholder leveres til godkjent mottak.

Spesiell supplerende etikettinfo for
 blandinger

Røres godt før bruk.
 Oppbevares i romtemperatur.

2.3. Andre farer

PBT / vPvB

Dette produktet er ikke selv og inneholder ikke en PBT eller vPvB.

Andre farer

Ingen andre farer er kjent.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Diisononylfталat	CAS-nr.: 28553-12-0 EC-nr.: 249-079-5 REACH reg. nr.: 01-2119430798-28-xxxx		30 -60 %
Carbon black (lampesot)	CAS-nr.: 1333-86-4 EC-nr.: 215-609-9 REACH reg. nr.: 01-2119384822-32-xxxx		30 -60 %
Ammoniumsalter	CAS-nr.: 398475-96-2 EC-nr.: 812-737-2	Skin Irrit. 2; H315; Eye Irrit. 2; H319; Aquatic Acute 1; H400; Aquatic Chronic 1; H410;	< 1 %
Komponentkommentarer	Se avsnitt 16 for full tekst av klassifisering (1272/2008/EC)		

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Kontakt alltid lege ved ubehag, irritasjon eller andre vedvarende symptomer. Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.
Innånding	Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet. Løsne tette klær som krage, slips eller belte. Kontakt lege hvis symptomene er alvorlige eller vedvarer.
Hudkontakt	Skyll med vann.
Øyekontakt	Skyll med vann. Søk legehjelp ved ubehag.
Svelging	Skyll munnen grundig med vann. Kontakt lege hvis du føler ubehag. Ikke fremkall brekninger med mindre det er i henhold til medisinsk personell.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Generelle symptomer og virkninger	I alle tilfeller av tvil, eller hvis symptomene vedvarer, kontakt lege.
-----------------------------------	---

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Annen informasjon	Under normale omstendigheter og formålsriktig bruk oppstår det ikke risiko eller helseproblemer ved bruk av produktet. Ved tvil eller vedvarende symptomer - Søk legehjelp.
-------------------	---

AVSNITT 5: BRANNSLOKKNINGSTILTAK

5.1. Slukkingsmidler

Egnede slukkingsmidler	Alkoholbestandig skum, karbondioksid, tørrpulver eller vanntåke. Bruk brannslukningsmiddel egnet for omgivende brann.
Uegnede slukkingsmidler	Vann i samlet stråle.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	Ikke brannfarlig iht lov om brannfarlige varer.
Farlige forbrenningsprodukter	Beholdere kan eksplodere eller eksplodere ved oppvarming på grunn av overdreven trykkoppbygging. Termisk nedbrytning eller forbrenningsprodukter kan inneholde følgende stoffer: skadelige gasser eller damper.

5.3. Råd til brannmannskaper

Brannslukkingsmetoder	Vanlige tiltak for kjemiske branner.
Spesielt beskyttelsesutstyr for brannmenn	Brannslukningspersonell skal bruke egnet verneutstyr og selvforsynt åndedrettsvern med full ansiktsmaske.
Annen informasjon	Unngå innånding av branngasser eller damp. Evakuer området. Kjøøl ned beholdere utsatt for varme med vannspray og fjern dem fra brannområdet hvis det kan gjøres uten risiko. Kjøøl ned beholdere utsatt for flamme med vann inntil alle brannsteder er slukket. Hvis en lekkasje eller søl ikke har antent, bruk

vannduşj for å spre dampene og beskytte mannşkap som stopper lekkasjen. Unngå utslipp til vannmiljøet. Brannrester og forurenset brannslukningsvann må destrueres i henhold til lokale bestemmelser.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Ingen tiltak skal gjennomføres uten riktig opplæring eller som medfører personlig risiko.
Verneutstyr	Bruk verneutstyr som beskrevet i avsnitt 8. Vernebriller med sideskjold.
For innsatspersonell	Bruk verneutstyr som beskrevet i avsnitt 8. Se også avsnitt 5 ved brann.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Unngå utslipp til kloakk eller vassdrag eller på bakken. Unngå utslipp til vannmiljøet. Hvis produktet forurenser innsjøer, elver eller avløp, informer relevante myndigheter i henhold til lokale bestemmelser. Relevante myndigheter kan f eks være: Brannvesenet (110) eller Miljødirektoratet.
--	--

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Opprydding	Små mengder: Søl samles. Store mengder: Søl tas opp med ikke-brennbart, absorberende materiale. Den forurensete absorpsjonsmiddelet kan være like miljøskadelig som det sølte materialet. Samle opp og overfør til egnede avfallstette beholdere. Merk beholderne som inneholder avfall og forurenset materiale og fjern det så snart som mulig fra området. Skyll forurenset område med rikelig med vann. Vask grundig etter håndtering av søl. Farlig for miljøet. Må ikke tømmes i kloakkavløp.
------------	---

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger	For videre behandling av avfall se avsnitt 13.
-------------------	--

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering	Les og følg produsentens anvisninger. Håndtere alle pakker og beholderne forsiktig for å minimere utslipp. Følg de vanlige forholdsregler ved håndtering av kjemikalier. Bruk verneutstyr som angitt i avsnitt 8.
------------	---

Beskyttelsestiltak

Råd om generell yrkeshygiene	Vask straks hud som er blitt tilsølt. Ta av tilsølte klær. Vask tilsølte klær før de brukes igjen.
------------------------------	--

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Hold beholderen tett lukket, på et kjølig og godt ventilert sted. Hold beholderne oppreist.
-------------	---

Forhold som skal unngås

Unngå dannelse av tåke. Unngå utslipp til vannmiljøet.

Betingelser for sikker oppbevaring

Tekniske tiltak og lagringsbetingelser

Hold beholderen tett lukket når den ikke er i bruk. Beskytt beholdere mot skade.

Råd angående samlagring

Holdes unna mat, drikke og dyrefor.

Ytterligere informasjon om lagringsforhold

Oppbevares bare i originalbeholder.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder

Brukes til å farge harpiks, kitt og ekspanderende skum.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametere

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
Carbon black (lampsot)	CAS-nr.: 1333-86-4	8 t. normverdi: 3,5 mg/m ³ Kilde: Arbeids- og sosialdepartementet	Norm år: 2017
Annen informasjon om grenseverdier	Ingen data er tilgjengelig for selve produktet. Ingen grenseverdier er oppgitt i Forskrift om endring i forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier)		

8.2. Eksponeringskontroll

Varselsskilt

Forholdsregler for å hindre eksponering

Egnede tekniske tiltak

Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Følg alle yrkesmessige eksponeringsgrenser for produktet eller ingrediensene. Sørg for tilgang til øyeskylleutstyr ved arbeidsplassen. Følg de vanlige forholdsregler ved håndtering av kjemikalier. Bruk verneutstyr som oppgitt under.

Øye- / ansiktsvern

Egnet øyebeskyttelse

Bruk vernebriller ved fare for kontakt.

Øyevernutstyr

Beskrivelse: Vernebriller med sideskjold.
Referanser til relevante standarder: EN 166

Håndvern

Håndbeskyttelse, kommentar

Ingen spesiell håndbeskyttelse anbefales. Unngå kontakt med huden.

Hudvern

Hudbeskyttelse, kommentar

Kroppssdekkende klær, støvler og forkle avhengig av sannsynlig eksponering eller det som kreves av arbeidsreglement.

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern, kommentarer

Sørg for at alt åndedrettsvern er egnet for bruk og er CE-merket. Sjekk at respirator sitter tett og filteret skiftes regelmessig. Gass- og kombinasjonsfilterpatroner skal overholde europeisk standard EN14387. Ansiktsmasker med ansiktsmaske med utskiftbare filterpatroner skal overholde europeisk standard EN136. Halvmaske- og kvartmaskemaske med utskiftbare filterpatroner skal overholde europeisk standard EN140.

Hygiene / miljø

Spesifikke hygienetiltak

Følg de vanlige gode standarder for yrkeshygiene. Ingen spising, drikking eller røyking ved håndtering av produktet. Vask hendene før pauser og ved slutten av hver arbeidsdag.

Passende miljømessig eksponeringskontroll

Begrensning av miljøeksponering

Hold beholderen tett lukket når den ikke er i bruk. Utslipp fra ventilasjon eller arbeidsprosessutstyr bør kontrolleres for å sikre at de overholder kravene til miljøvernlovgivning. I noen tilfeller vil gasskrubbere, filtre eller tekniske modifikasjoner på prosessutstyret være nødvendig for å redusere utslippene til akseptable nivåer.

Eksponeringskontroll

Eksponeringskontroll, kommentarer

Personlig verneutstyr skal velges i henhold til CEN-standard og i samarbeid med leverandøren av personlig verneutstyr.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform

Væske.

Farge

Svart.

Lukt

Karakteristisk.

Damptetthet

Verdi: > 1

Tetthet

Verdi: 1,175 kg/l

Løslighet

Medium: Vann
Kommentarer: Uløselig.

Eksplosive egenskaper

Produktet er ikke eksplosjonsfarlig.

9.2. Andre opplysninger

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Kommentarer

Dette sikkerhetsdatabladet inneholder kun informasjon som dekker sikkerhet og erstatter ikke produktinformasjon eller produktspesifikasjon.

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet Ingen reaktivitet er kjent.

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet Produktet er stabilt under normale temperaturforhold og anbefalt bruk.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner Ved normal bruk er det ingen risiko for farlige reaksjoner.

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås Det er ingen kjente forhold som sannsynligvis vil resultere i en farlig situasjon.

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås Det er ingen kjente forhold som sannsynligvis vil resultere i en farlig situasjon.

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter Termisk nedbrytning eller forbrenningsprodukter kan inneholde følgende stoffer:
Skadelige gasser eller damper.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Komponent	Diisononylftalat
Akutt giftighet	Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeeringsvei: Oral Verdi: 10000 mg/kg Forsøksdyreart: Rotte Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeeringsvei: Dermal Verdi: 3160 mg/kg Forsøksdyreart: Kanin Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LC50 Eksponeeringsvei: Innånding (damp) Verdi: 4,4 mg/l Forsøksdyreart: Rotte Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LC50 Eksponeeringsvei: Innånding. (støv / tåke) Verdi: 4,4 mg/l

Forsøksdyreart: Rotte**Øvrige helsefareopplysninger**

Generelt	Helseskade er ikke kjent eller forventet under normal bruk.
Innånding	Spray / tåke kan irritere luftveiene.
Hudkontakt	Kan forårsake ubehag. Langvarig kontakt kan forårsake tørr hud.
Øyekontakt	Kan være litt irriterende for øynene.
Svelging	Kan forårsake ubehag ved svelging.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER**12.1. Giftighet**

Komponent	Diisononylftalat
Akutt akvatisk fisk	Verdi: > 100 mg/l Effektdose konsentrasjon: LC50 Eksponeeringstid: 96 time(r)
Komponent	Diisononylftalat
Akutt akvatisk alge	Verdi: 88 mg/l Effektdose konsentrasjon: IC50 Eksponeeringstid: 72 time(r)
Komponent	Ammoniumsalter
Akutt akvatisk alge	Verdi: 0,47 mg/l Effektdose konsentrasjon: EC50 Kommentarer: M-faktor (akutt): 1 M-faktor (kronisk): 1
Komponent	Diisononylftalat
Akutt akvatisk Daphnia	Verdi: 74 mg/l Effektdose konsentrasjon: EC50 Eksponeeringstid: 24 time(r) Art: Daphnia magna
Økotoksisitet	Produktet skal ikke merkes som miljøfarlig i henhold til gjeldende regelverk. Dette utelukker ikke at tilfeldige større utslipp eller ofte gjentatte mindre utslipp kan ha en skadelig eller forstyrrende innvirkning på miljøet.
Akvatisk, kommentarer	Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Persistens- og nedbrytbarhetsbeskrivelse	Ingen spesielle opplysninger.
Komponent	Diisononylftalat
Biologisk nedbrytbarhet	Kommentarer: Lett biologisk nedbrytbar.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringspotensial	Ingen spesielle opplysninger.
Komponent	Diisononylfталat
Biokonsentrasjonsfaktor (BCF)	Verdi: 8,8 -9,7 Kommentarer: log Pow

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Uløselig i vann.
-----------	------------------

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

PBT vurderingsresultat	Dette produktet er ikke selv og inneholder ikke en PBT.
vPvB vurderingsresultat	Dette produktet er ikke selv og inneholder ikke en vPvB.

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Ingen relevant informasjon er tilgjengelig.
---	---

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Destruer i samsvar med regelverk fra lokale myndigheter.
Nasjonal avfallsgruppe	Avtal avfallsdisponering med kommuneing./miljøsjef/Miljødirektoratet. Konf. forskriftene vedrørende avfallsgruppe. Se avfallsforskriften av 02.02.09.
Annen informasjon	Generering av avfall skal minimeres eller unngås hvor det er mulig. Gjenbruk eller resirkuler produkter der det er mulig. Produktet og beholderen må avhendes på en sikker måte. Ved håndtering av avfall bør sikkerhetsforanstaltninger som gjelder for håndtering av produktet vurderes. Forsiktighet bør utvises ved håndtering av tomme beholdere som ikke har blitt grundig rengjort eller skylt ut. Tomme beholdere kan inneholde noe produktrester og følgelig være potensielt farlig.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

Farlig gods	Nei
-------------	-----

14.1. FN-nummer

Kommentarer	Ikke aktuelt.
-------------	---------------

14.2. FN-forsendelsesnavn

Kommentarer	Ikke aktuelt.
-------------	---------------

14.3. Transportfareklasse(r)

Kommentarer	Ikke aktuelt.
-------------	---------------

14.4. Emballasjegruppe

Kommentarer	Ikke aktuelt.
-------------	---------------

14.5. Miljøfarer

Marin forurensning	Nei
Kommentarer	Se avsnitt 12.

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Spesielle forholdsregler	Se avsnitt 10/11.
--------------------------	-------------------

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Andre relevante opplysninger

Andre relevante opplysninger	Det foreligger ingen krav eller begrensninger for transport av produktet; hverken på vei (ADR), tog (RID), sjø (IMDG) eller i luften (ICAO).
------------------------------	--

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Referanser (Lover/Forskrifter)	Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer. Sist endret ved forskrift 22. desember 2014 nr.1885. Prioritetsliste/Unntaksliste/ Godkjenningsliste. Produsent/importør. Forskrift om farlig avfall (2009). Kommisjonsforordning (EU) nr 944/2013 av 2 Oktober 2013 (ATP5). ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database. ADR/RID 2017 – Forskrift om endring i forskrift om landtransport av farlig gods. Europa-parlamentets og rådets forordning (EF) Nr. 1272/2008. Kommisjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH).
--------------------------------	--

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Nei
Kjemikaliesikkerhetsvurdering	Informasjonen i dette sikkerhetsdatabladet skal ikke betraktes som brukerens egen risikovurdering. Det er alltid brukerens ansvar at alle nødvendige forholdsregler er fulgt for å oppfylle kravene i henhold til lokale regler og bestemmelser.
Ytterligere regulatorisk informasjon	Opplysningene støtter seg til dagens kjennskaper og erfaringer. Sikkerhetsdatabladet beskriver produkter med henblikk på sikkerhetskrav.

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H315 Irriterer huden. H319 Gir alvorlig øyeirritasjon. H400 Meget giftig for liv i vann. H410 Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
--	--

Klassifisering i henhold til CLP
(EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]

H412 Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Aquatic Chronic 3; H412;

Ytterligere informasjon

Sikkerhetsdatabladet er laget etter vår nåværende kunnskap, norsk regelverk og produsentens opplysninger. Da brukerens arbeidsforhold ligger utenfor vår kontroll, vil det være brukerens ansvar at de nødvendige forholdsregler blir tatt. Det er den enkelte mottakers plikt å sørge for at informasjon gitt i dette sikkerhetsdatablad blir lest og forstått av alle som bruker, behandler, avhender eller på noen måte kommer i kontakt med produktet. Dette produktet skal bare brukes til det formål det er beregnet for og i henhold til spesifiserte instruksjoner. Opplysningene gjelder kun for det materialet som er angitt her, og gjelder ikke i forbindelse med bruk av noe annet materiale eller i noen form for bearbeidelse.

Versjon

1